

Nr 71.

Ankom till riksdagens kansli den 8 juni 1934 kl. 2 e. m.

Bevillningsutskottets betänkande, i anledning av Kungl. Maj:ts proposition med förslag till förordning om ändring i vissa delar av förordningen den 19 november 1914 (nr 381) om arvs-skatt och skatt för gåva.

I en den 9 mars 1934 dagtecknad, till bevillningsutskottet hänvisad proposition, nr 252, har Kungl. Maj:t, under åberopande av propositionen bilagt utdrag av statsrådsprotokollet över finansärenden för samma dag, föreslagit riksdagen att antaga följande vid propositionen fogade

Förslag

till

förordning om ändring i vissa delar av förordningen den 19 november 1914 (nr 381) om arvsskatt och skatt för gåva.

Härigenom förordnas, att 5, 9, 14, 26, 33, 36 och 41 §§ förordningen den 19 november 1914 om arvsskatt och skatt för gåva¹ skola erhålla ändrad lydelse på sätt nedan anges.

5 §.

1 mom. Vid egendomens värdering tjäna till efterrättelse de värden, som upptagits i bouppteckning eller, där sådan icke finnes upprättad, i den med anledning av egendomsförvärvet avgivna deklarationen; dock må värdet av fast egendom ej upptagas lägre än näst föregående årets taxeringsvärde eller, där egendomen åsatts särskilt värde efter vad i 2 mom. sägs, det sålunda åsatta värdet, ej heller värdet å sådana tillgångar, som omförmälas i 6 §, upptagas till lägre belopp än som bestämmes med tillämpning av de i nämnda paragraf angivna grunder. Har för viss egendom särskilt penningvärde icke upptagits i bouppteckning eller deklaration, beräknas värdet enligt intyg av trovärdiga män eller efter prövning av den myndighet, till vilken bouppteckningen eller deklarationen ingivits. Finnes för fast egendom icke särskilt taxeringsvärde, skall

¹ Senaste lydelse se beträffande 14 § 1931:263 samt beträffande 26 § 1933:431.

såsom sådant anses det värde, vartill egendomen skattas i den ordning, som i 2 mom. sägs.

2 mom. Har fast egendom efter den tidpunkt, som näst föregående årets taxeringsvärde avsett, nedgått i värde genom eldsvåda, vattenflöde eller annan dylik tilldragelse eller genom borttagande av byggnad eller annan anläggning å egendomen eller av tillbehör därtill eller genom skogsavverkning eller genom nedläggning eller väsentlig förändring av rörelse, i vilken egendomen varit använd, eller av annan liknande anledning, äger Kungl. Maj:ts befallningshavande i det län där egendomen är belägen att på ansökan av skattskyldig, efter verkställd utredning, åsätta egendomen särskilt värde att i stället för taxeringsvärdet ligga till grund för beräkning av på egendomen belöpande arvsskatt.

Sådant värde skall ock av Kungl. Maj:ts befallningshavande i enahanda ordning åsättas fast egendom, för vilken icke finnes särskilt taxeringsvärde.

Vid värdesättningen skall, under iakttagande i övrigt i tillämpliga delar av de i kommunalskattelagen stadgade grunder för taxering av fastighet, hänsyn tagas till egendomens beskaffenhet vid dödstillfället eller i fall, som omförmäles i 3 § 2 mom., 14 § 1) d) eller 26 §, vid tiden för tillträdet eller mottagandet. Sökanden vare pliktig meddela Kungl. Maj:ts befallningshavande erforderliga upplysningar för ansökningens prövning. Kungl. Maj:ts befallningshavande äger att i ärendet höra ordföranden i fastighetstaxeringsnämnden för det distrikt, inom vilket egendomen är belägen, eller, om denna nämnd avslutat sin verksamhet, ordföranden i taxeringsnämnden i orten, och må Kungl. Maj:ts befallningshavande föranstalta om besiktning av egendomen, där besiktning provas nödig och sökanden efter anmaning bestrider kostnaderna härför.

Över Kungl. Maj:ts befallningshavandes i anledning av ansökningen meddelade beslut må klagan icke föras.

Vad i detta mom. är sagt om Kungl. Maj:ts befallningshavande skall, beträffande Stockholms stad, äga motsvarande tillämpning å överståthållarämbetet för uppbördsärenden.

3 mom. Har fast egendom efter den tidpunkt, som näst föregående årets taxeringsvärde avsett, väsentligt nedgått i värde på grund av allmän förändring i det ekonomiska läget och uppgår skatten enligt denna förordning, därest egendomen upptages till nämnda taxeringsvärde, till minst tretusen kronor, må Konungen, där det finnes uppenbart, att utgörande av skatt efter dylik beräkningsgrund skulle verka oskäligt betungande, på ansökan medgiva, att till grund för skattens beräkning lägges ett lägre värde än det, vartill den fasta egendomen eljest skall uppskattas.

9 §.

Till styrkande av uppgift om egendoms värde tjäna:

a) i fråga om fast egendom, av vederbörande tjänsteman utfärdat taxe-

ringsbevis eller debetsedel, så upprättad som uppbördsreglementet föreskriver, ävensom, där egendomen jämlikt 5 § 2 mom. åsatts särskilt värde, Kungl. Maj:s befallningshavandes i ärendet utfärdade beslut; samt

b) i fråga om — — — förtrogna personer.

De bevis — — — vederbörande myndighet.

Påkallar skattskyldig tillämpning av särskilt värde å fast egendom, varom i 5 § 2 mom. förmäles, men förmår han ej vid ingivandet av den handling, som skall ligga till grund vid skattens beräkning, uppvisa Kungl. Maj:ts befallningshavandes beslut angående åsättande av sådant värde, skall nödigt anstånd lämnas för beslutets uppvisande, såvida det styrkes, att ansökan om åsättande av särskilt värde å egendomen blivit gjord.

14 §.

Behållning i — — — intecknad i fast egendom av fideikommissnatur.

Från behållningen må avdrag ske för begravnings- och bouppteckningskostnader, men icke för belopp som skall betalas i arvsskatt eller för stämpel som avses i 57 § förordningen angående stämpelavgiften.

Finnas vid beräkning av behållning i dödsbo tillgångar, varom ovan under 1) a)—c) förmäles, må dock behållningen icke upptagas lägre än sammanlagda värdet å dessa tillgångar.

26 §.

Har arvinge eller testamentstagare inom tio år före arvlåtarens dödsfall eller vid hans dödsfall av honom erhållit gåva, som icke jämlikt 33 § a) eller b) är fri från skatt, under villkor att arvlåtaren eller, där arvlåtaren varit gift, hans make eller hans avkomling, adoptivbarn eller adoptivbarns avkomling skall äga nyttjanderätt eller rätt till avkomst eller annan förmån av den bortgivna egendomen,

eller har arvinge eller testamentstagare inom fyra år före arvlåtarens dödsfall eller vid hans dödsfall av honom erhållit annan gåva, som icke jämlikt 33 § a) eller b) är fri från skatt,

skall värdet därav sammanläggas med det värde, vartill arvingens eller testamentstagarens arvsandel enligt förut stadgade grunder fastställts, och arvsskatten beräknas som om allt vore på en gång arvfallet.

För skatt, som förut särskilt erlagts, skall avdrag ske, dock att arvsskatten icke i något fall må beräknas till lägre belopp än som belöper på ifrågavarande arvsandel i och för sig.

Bouppteckning skall — — — angiven beskaffenhet.

33 §.

Skattskyldighet äger icke rum

a) för gåva — — — jämförlig samling;

b) för vad — — — beskattningsbara årsintäkter;

c) för annan gåva, vars värde icke överstiger tretusen kronor; dock att där gåvotagaren av samma givare inom loppet av fyra år erhåller flera sådana gåvor, skattskyldighet inträder, så snart gåvornas sammanlagda värde överstiger tretusen kronor.

36 §.

Vid beräkning av skattens belopp skall hänsyn tagas jämväl till övriga, skatt underkastade gåvor, som den skattskyldige inom fyra år före mottagandet av den gåva, varom fråga är, erhållit från samma givare, så att skatten beräknas å gåvornas sammanlagda belopp, därvid avdrag sker för den skatt, som redan må hava erlagts för tidigare erhållna gåvor, dock att skatten för den gåva, varom fråga är, icke i något fall må beräknas till lägre belopp än som på nämnda gåva i och för sig belöper.

Då fråga — — — särskild givare.

41 §.

Granskning av — — — sådan bearbetning.

Deklarationerna skola med undantag för den tid, varunder de jämlikt bestämmelsen i 53 § 2 mom. äro överlämnade till vederbörande hovrätt, hos Kungl. Maj:ts befallningshavande behörigen förvaras under tolv år från det år, varunder de ingivits, varefter de förstöras.

Denna förordning träder i kraft i vad avser 14 § den 1 maj 1934 och i övrigt den 1 juli 1934.

Beträffande arvsandel efter någon, som avlidit före förordningens ikraftträdande, och, såvitt angår gåvoskatt, gåva, för vilken deklaration dessförrinnan avgivits, skola dock äldre bestämmelser äga tillämpning. Vid tillämpning av 26 §, 33 § c) eller 36 § första stycket i deras nya lydelse skall iakttagas:

a) då fråga är om arvfallen eller testamenterad egendom eller om gåva, som skett efter förordningens ikraftträdande,

att hänsyn icke skall tagas till gåva, som skett före den 1 juli 1932, och

b) då fråga är om gåva, som skett före förordningens ikraftträdande,

att hänsyn icke skall tagas till gåva, som skett tidigare än två år före mottagandet av den gåva, varom fråga är.

I skrivelse till Kungl. Maj:t (nr 375) anhöll 1933 års riksdag i enlighet med hemställan av särskilda utskottet i utlåtande nr 23, att Kungl. Maj:t ville låta föranstalta om en allsidig utredning rörande *dels* frågan om beredande av möjlighet till särskild uppskattning av det värde, vartill fast

egendom skulle för beräkning av arvsskatt upptagas, dels och frågan angående arvsbeskattningen vid fall av urarvakonkurs samt för riksdagen snarast möjligt framlägga de förslag, till vilka utredningen kunde giva anledning. I nämnda utlåtande berörde utskottet jämväl gåvobeskattningen. Efter erinran om att gåva, som en arvlåtare lämnat en arvinge inom två år före sin död, skulle medräknas vid bestämmande av arvsskatten å arvingens arvslott efter arvlåtaren, men att gåva, som lämnats tidigare än två år före dödsfallet, icke skulle på dylikt sätt medräknas, ifrågasatte utskottet, huruvida icke i det fall, att givaren för sin livstid förbehållit sig nyttjanderätt till den bortskänkta egendomen eller rätt till periodisk avkastning av densamma, lämpligen sådana åtgärder borde vidtagas, att gåvorna kunde inräknas i mottagarens arvslott även efter de två årens förlopp. Utskottet förutsatte emellertid, att Kungl. Maj:t hade sin uppmärksamhet riktad på detta spörsmål liksom i övrigt på de missförhållanden, vartill gällande bestämmelser för gåvobeskattningen kunde föranleda. Någon hemställan om utredning i detta hänseende gjordes därför icke.

I det vid propositionen fogade statsrådsprotokollet har föredragande departementschefen lämnat en redogörelse, till vilken utskottet tillåter sig hänvisa, för av särskild sakkunnig verkställd utredning rörande de av riksdagen berörda frågorna ävensom för de yttranden över den sakkunniges förslag, vilka inkommit till Kungl. Maj:t.

Den av departementschefen lämnade framställningen är uppdelad i tre huvudavdelningar, avseende följande, av den sakkunnige behandlade frågor, nämligen

1) om beredande av möjlighet till särskild uppskattning av det värde, vartill fast egendom skall upptagas för beräkning av arvsskatt;

2) om arvsbeskattningen vid fall av urarvakonkurs; samt

3) om rättande av vissa missförhållanden, vartill gällande bestämmelser för gåvobeskattningen kunna föranleda.

Den sakkunniges utredning har ej föranlett Kungl. Maj:t att framlägga förslag annat än rörande de under punkterna 1) och 3) omnämnda frågorna.

Mot de i förevarande proposition framlagda förslagen har utskottet i princip ej funnit skäl till erinran.

Utskottet.

Emellertid har Kungl. Maj:t genom proposition den 9 mars 1934, nr 242, föreslagit vissa ändringar i stämpelförordningen, i huvudsak innebärande att bouppteckning efter avliden person skall, utöver den stämpel som utgår enligt förordningen om arvsskatt och skatt för gåva, beläggas med stämpel efter värdet av behållningen i boet. I betänkande nr 70 har bevillningsutskottet avstyrkt bifall till nyssberörda förslag rörande bouppteckningsstämpel. I anledning härav har utskottet vidtagit de ändringar i 14 § av förevarande förslag till förordning om ändring i vissa

delar av förordningen om arvsskatt och skatt för gåva samt i slutbestämmelsen till sistnämnda förordning som betingats av utskottets ståndpunkt till propositionen nr 242.

På grund av vad sålunda anförts får utskottet hemställa,

• att riksdagen måtte, med förklarande att Kungl. Maj:ts proposition nr 252 icke kunnat oförändrad bifallas, antaga

ovan införda förslag till förordning om ändring i vissa delar av förordningen den 19 november 1914 (nr 381) om arvsskatt och skatt för gåva med de ändringar, att 14 § samt slutbestämmelsen erhålla följande lydelse:

14 §.

Behållning i — — — i arvsskatt.

Finnas vid beräkning av behållning i dödsbo tillgångar, varom ovan under 1) a)—c) förmäles, må dock behållningen icke upptagas lägre än sammanlagda värdet å dessa tillgångar.

Denna förordning träder i kraft den 1 juli 1934.

Beträffande arvsandel efter någon, som avlidit före förordningens ikraftträdande, och, såvitt angår gåvoskatt, gåva, för vilken deklaration dessförinnan avgivits, skola dock äldre bestämmelser äga tillämpning. Vid tillämpning av 26 §, 33 § c) eller 36 § första stycket i deras nya lydelse skall iakttagas:

a) då fråga är om arvfallen eller testamenterad egendom eller om gåva, som skett efter förordningens ikraftträdande,

att hänsyn icke skall tagas till gåva, som skett före den 1 juli 1932, och

b) då fråga är om gåva, som skett före förordningens ikraftträdande, att hänsyn icke skall tagas till gåva, som skett tidigare än två år före mottagandet av den gåva, varom fråga är.

Stockholm den 7 juni 1934.

På bevillningsutskottets vägnar:

JOH. NILSSON.

Närvarande: herrar Nilsson i Kristianstad, Bärge i Katrineholm, Carlsson i Gävle, Björnsson*, Björklund, Olsson i Gävle, Ericson i Boxholm, Lithander, Hjalmarsson, Sjö-dahl, Löfvander, Velander, Arvedson*, Hagström, Heiding, Ljunggren*, Mårtens-son, Brännström och Hagberg i Malmö.

* Icke närvarit vid justeringen av betänkandet.